

G.W.F.Hegel (1770, Stuttgart –1831, Berlín)

§ Bol ovplyvnený Francúzskou revolúciou - bol Napoleonovým nadšencom. Žil v zlatej dobe nemeckej filozofie a literatúry. Dá sa povedať, že v jeho myslení vyvrcholila Nemecká klasická filozofia. Hegel, ako snáď všetci myslitelia jeho doby, reaguje na Kantov prínos do filozofie a zároveň Kanta veľmi kritizuje. Sám vytvára gigantický systém filozofie založený predovšetkým na chápaní dejín a dejinnosti.

§ Diela: Fenomenológia ducha, Encyklopédia filozofických vied, Logika, Filozofia práva.

Svet, ako ho vnímam, premýšľam o ňom a žijem v ňom, je výtvorom, súčasťou a prejavom absolútna (PANTEIZMUS). Toto absolútno, ktoré je všadeprítomné, má nehmotnú, nemateriálnu povahu (IDEALIZMUS). Je ako myšlienka, idea, duch (ABSOLÚTNY IDEALIZMUS). (EVOLÚCIA) Absolútno bolo najprv čisté, homogénne a nediferencované. Ezačalo sa deliť, členiť, rozvíjať samo v sebe (ČISTÉ BYTIE) E potom si (z ničoho) vytvorilo hmotu a začalo v nej pôsobiť, usporadúvať jej prvky a organizovať ju celú – vzniká príroda (INOBYTIE) E a nakoniec sa v prírode vyvinulo, premenilo a prejavilo ako človek...

Každý človek má svoju slobodnú vôľu, subjektívnu povahu, objektívnu spoločenskú hodnotu a môže mať aj absolútne poznanie – ak sa cez umeleckú tvorivosť, hĺbku náboženského zážitku dostane až k filozofii*, cez ktorú sa môže s absolútnom stotožniť (ABSOLÚTNE BYTIE).

Metódou, ktorá mysleniu umožní dosiahnuť absolútnu pravdu vždy konkrétnej situácie – lebo absolútno je v pohybe, vyvíja sa neustále – je dialektika. Ňou je možné zachytiť sa o pohyb absolútna a kopírovať jeho dianie – vidieť veci také ako sú, rozumieť im a byť vo svete celkom slobodný.

Z pohľadu absolútna je človek miestom kde sa – ak je ten ovšem pravdivý, žije pravdivo, teda slobodne od svojich zvykov, aj spoločenského zaradenia – kde sa absolútno, cez jeho bytosť akoby stretáva so sebou samým. Kruh sa tak uzaviera. Bodka.

1. **Vývin ducha:** Metafora s vývinom-vývojom človeka...
2. **Ontológia:** Absolútny idealizmus...; ontológia = teória poznania...
3. **Teória poznania:** koherencia a kontext...; Prekračuje Kanta...; Dialektika...; Panlogizmus...; Porekadlá-Príklady...
4. **Politika (konzervatívec):** Hegel ako oficiálny filozof Pruského štátu...; štát-rodina-jednotlivec...; otrok a pán...
5. **Dynamická ontológia:** dejiny majú svoj zmysel, hrdinov, začiatok a aj koniec...; Racionalizácia kresťanského náboženstva – s jedným zásadným rozdielom...
6. **Antropológia:** Práca...; sloboda...; človek ako nástroj ducha...
7. Schopenhauer o Hegelovi a Hegelov vplyv na Marxa...

* „Úlohou filozofie je pochopiť to čo je, lebo to čo je, je rozum-né. Čo sa týka individua, je tak-či-onak každé dieťaťom svojej doby; tak aj filozofia je vždy dobou v myšlienkach uchopenou. Preto je bláznovstvom domnievať sa, že nejaká filozofia prekračuje prítomný svet, to ako by človek preskočil svoju dobu... Čo leží medzi rozumom ako sebavedomým duchom a rozumom ako prítomnou skutočnosťou, čo onen rozum od tohto delí a čo mu v ňom nedopraje uspokojenia, sú okovy abstraktnosti, ktorá ešte nie je oslobodená v pojme (človeka).

Poznať rozum ako ružu na križovatke prítomnosti a tešiť sa ním takým, toto rozumné poznanie je zmierom so skutočnosťou, ktorý filozofia poskytuje tým, ktorým bola daná výzva chápať a v tom, čo je podstatné zachovávať práve tak subjektívnu slobodu, ako sa s ňou tiež neocitnúť v zvláštnostiach a iba náhodách...

Aby sme sa ešte zmienili o poučení, ako to so svetom je, filozofia tak-či-tak prichádza vždy príliš neskoro. Ako myšlienka sveta sa filozofia objavuje až vtedy, keď skutočnosť už svoju tvorbu dokončila a je hotová. To čo učí pojem, ukazujú nutne aj dejiny, že sa totiž v zrelej skutočnosti objavuje ideálne proti reálnu a tvorí si, chápajúc sa v substancii reálna, tento svet ako intelektuálnu ríšu.

Keď filozofia maľuje svoju šed' v šedi, to už podoba sveta zostárla a šedou v šedi sa už omladiť nedá, môže sa len poznať; sova Minervina zahajuje svoj let vždy až s prichádzajúcim súmrakom.“